

СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ЩОДО ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОГО РИНКУ ЄС

Енергетичний ринок Європейського Союзу у центрі уваги сучасного світу, оскільки енергетична безпека, стабільність постачання та перехід до стійких джерел енергії стають все більш критичними проблемами. Світові тенденції в енергетиці, зміни клімату та геополітичні фактори роблять цю тему надзвичайно важливою для подальшого розвитку країн ЄС та всього світу.

На фоні постійних змін у світовій політиці та економіці, енергетичний ринок ЄС стикається з низкою серйозних проблем. Споживання енергії зростає, але ресурси, необхідні для її виробництва стають обмеженими. Це викликає нестабільність цін на енергію та залежність від імпорту. Ще одним викликом для енергетичного ринку ЄС, стало вторгнення росії в Україну, та, в наслідок цього, скорочення чи припинення постачання російського викопного палива до ЄС, адже росія була основним постачальником сирової нафти та природного газу на європейські ринки, що вимагає трансформації енергетичної системи Європи для позбавлення залежності від енергоносіїв з росії. З цією метою Європейська комісія розробила план REPowerEU щодо створення доступного, безпечного, стійкого та сталого енергетичного ринку ЄС та поступового позбавлення ЄС залежності від російського викопного палива як відповідь на труднощі і порушення глобального енергетичного ринку, спричинені війною росії в Україні.

План REPowerEU базується на основних чотирьох напрямках [1]:

- енергоефективність та економії енергії;
- диверсифікація енергопостачання (шляхом збільшення обсягів імпорту скрапленого природного газу та імпорту традиційного газу від неросійських постачальників, а також збільшення обсягів виробництва та імпорту біометану та відновлюваного водню);
- прискорений перехід на «зелені» джерела енергії;
- ефективні інвестиції та реформи.

Крім того, проблема забруднення довкілля вимагає швидких заходів для переходу до стійких джерел енергії, що ставить під загрозу екологічну стійкість регіону, тому потрібно активно розвивати виробництво та використання відновлювальних джерел енергії, таких як сонячна та вітрова енергія, що допоможе знизити залежність від імпорту та зменшити негативний вплив на довкілля. Варто зазначити, що прискорення розвитку сектору відновлюваних джерел енергії є одним із пріоритетних напрямів плану REPowerEU, який передбачає підвищення частки відновлюваних джерел у кінцевому споживанні енергії до 45% до 2030 року [1].

Розвиток нових технологій та наукових досліджень також може значно полегшити розв'язання проблем енергетичного ринку ЄС. Інвестування у дослідження та розвиток енергоефективних технологій, а також у впровадження

новаторських методів виробництва та постачання енергії, може зменшити відчуття нестабільності на ринку та сприяти переходу до сталого енергетичного майбутнього. Зокрема, дослідження в області збереження енергії, сховищ вуглекислого газу, розвитку сонячних та вітрових електростанцій, а також розробка нових енергоефективних матеріалів можуть виявитися вирішальними для покращення енергетичної інфраструктури та забезпечення сталого розвитку ЄС. При цьому важливо також створювати сприятливі умови для комерціалізації нових технологій та стимулювати їхнє впровадження на практиці, щоб забезпечити ефективне використання наукових досягнень в енергетичній галузі.

Важливо також підтримувати розвиток інноваційних ринків та стартапів в енергетичній сфері, що забезпечить прискорення впровадження нових технологій та підвищить конкурентоспроможність галузі.

Для цього необхідно створювати сприятливі умови для інвестицій та досліджень у секторі відновлюваних джерел енергії та енергоефективності, а також сприяти співпраці між науково-дослідними установами, бізнесом та урядом. Такий підхід допоможе стимулювати інновації та забезпечить перехід до більш стійких та ефективних енергетичних систем в майбутньому.

Перелік використаних джерел:

1. Що входить до плану REPowerEU і як він допоможе Україні?. 25.05.2022.
URL: <https://euea-energyagency.org/uk/novyny-ta-podiyi/novyny-rynku/shhovodyt-do-planu-repowereu-i-yak-vin-dopomozhe-ukrayini/>

Віталій Бронецький, Ростислав Баглей
Західноукраїнський національний університет
м. Тернопіль

ЕКОЛОГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Сучасний розвиток економіки відбувається в умовах глобальної екологічної кризи, спричиненої дією антропогенних і техногенних факторів. Вплив підприємницької діяльності на природне середовище досяг критичної точки, і бездумна діяльність може призвести до світової катастрофи. Це настає переосмислення взаємодії процесів виробництва та навколишнього середовища, а також розробка нових підходів до екологічної відповідальності є об'єктивною необхідністю. Історично цей аспект мав мінімальну увагу у процесі управління розвитком на українських підприємствах.

На сучасному етапі розвитку цивілізації швидко почали з'являтися нові тенденції і технології у сфері управління.

Екологічний менеджмент - це система управління діяльністю підприємства (організації) у різних аспектах, напрямках та формах, що безпосередньо або опосередковано впливають на взаємовідносини підприємства з природним оточуючим середовищем [1].